Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 2, aprilie - iunie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

Impactul participării la misiuni internaționale asupra vieții familiale

Studiu de caz asupra unui militar activ din Armata României

Aureliana Constantina Honcu

Sublocotenent (r), asistent social
Cercetător în domeniul asistenței sociale militare
Masterand în Asistență Socială Militară
Universitatea de Vest din Timișoara, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, România

Rezumat

Participarea militarilor la misiuni și operații internaționale sub egida NATO, Uniunii Europene (UE), Organizației Națiunilor Unite (ONU), Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) reprezintă o componentă esențială a angajamentelor asumate de România în cadrul structurilor de securitate colectivă. Deși aceste misiuni contribuie la dezvoltarea profesională a personalului militar şi la îndeplinirea obiectivelor strategice ale statului, ele pot genera provocări semnificative pentru viața familială a militarului. Prezenta cercetare utilizează metoda studiului de caz și se bazează pe un interviu semistructurat realizat cu un militar activ, cu o vastă experiență în teatrele de operații externe. Rezultatele evidențiază faptul că separarea de familie, reorganizarea rolurilor familiale, dificultățile emoționale ale copiilor și procesul de reintegrare a veteranului după întoarcerea din misiune reprezintă principalele provocări care influențează dinamica familială. Totodată, studiul identifică existența unor mecanisme de adaptare și reziliență care contribuie activ la menținerea funcționalității familiei. Din perspectiva asistenței sociale militare, rezultatele obținute subliniază necesitatea dezvoltării unor servicii specializate de sprijin destinate militarilor şi familiilor acestora înainte, în timpul şi după participarea la misiuni internaţionale.

Cuvinte-cheie: Armata României, asistență socială militară, familiile militarilor, mecanisme de coping, misiuni internaționale, reintegrare, reziliență familială.

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 2, aprilie - iunie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

Abstract

The participation of the military in international missions and operations under the aegis of NATO, the European Union (EU), the United Nations (UN), the Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE) is an essential component of the commitments assumed by Romania within the collective security structures. Although these missions contribute to the professional development of military personnel and to the fulfillment of the state's strategic objectives, they can generate significant challenges for the military's family life. The present research uses the case study method and is based on a semi-structured interview conducted with an active military officer with extensive experience in foreign theaters of operations. The results highlight the fact that separation from the family, the reorganization of family roles, the emotional difficulties of the children and the process of reintegration of the veteran after returning from the mission are the main challenges that influence the family dynamics. At the same time, the study identifies the existence of adaptation and resilience mechanisms that actively contribute to maintaining the family's functionality. From the perspective of military social assistance, the results obtained underline the need to develop specialized support services for military personnel and their families before and after participating in international missions.

Keywords: coping mechanisms, family resilience, international missions, military families, military social assistance, reintegration, Romanian Army.

1. Introducere

Participarea militarilor români la misiuni internaționale reprezintă o componentă importantă a angajamentelor României în cadrul organizațiilor de securitate colectivă, precum NATO, UE, ONU și OSCE. Aceste misiuni presupun desfășurarea personalului militar în teatre de operații externe, în condiții caracterizate prin risc, separare prelungită de familie și o solicitare psihologică intensă.

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 2, aprilie - iunie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

Literatura de specialitate evidențiază faptul ca separarea temporară de familie, incertitudinea asociată mediului operațional, precum și dificultățile de reintegrare post-misiune pot genera efecte semnificative asupra echilibrului emoțional și funcțional al familiei (Pincus et. al. 2001; Saltzman et al. 2011). Aceste efecte pot include dificultăți de comunicare, reorganizarea rolurilor în familie, precum și provocări în procesul de reintegrare a militarului la întoarcerea din misiune.

Pincus et al. (2011) folosesc expresia „ciclul emoțional al desfăşurării", care cuprinde următoarele etape: anticiparea plecării, desfăşurarea în misiune, susținerea emoțională pe durata misiunii și reintegrarea post-misiune, fiecare etapă implicând provocări specifice atât pentru militar, cât și pentru membrii familiei. Astfel, în etapa premergătoare plecării – anxietate și incertitudine; în timpul misiunii – dificultăți asociate separării şi limitării ale contactului direct; reintegrare post-misiune – renegocierea rolurilor și responsabilităților dezvoltate în perioada absenței.

Din perspectiva teoriei sistemelor familiale dezvoltate de Bowen (1978), familia funcționează ca un sistem interdependent, în care modificările apărute la nivelul unui membru poate influența întregul ansamblu familial. Transpunând teoria sistemelor familiale în contextul militar, plecarea unui membru în misiune internațională poate determina modificări ale rolurilor în familie, ale responsabilităților parentale și ale modalităților de comunicare între membrii familiei.

Potrivit lui Walsh (2016), un rol important în creşterea coeziunii familiale îl are reziliența, prin care familiile reziliente pot dezvolta mecanisme eficiente de comunicare, sprijin reciproc și flexibilitate în asumarea rolurilor familiale ce le revin fiecărui membru de familie. „Reziliența nu presupune absența suferinței, ci capacitatea de a găsi modalități de adaptare în fața unor experiențe dificile. În acest proces, sprijinul social și intervențiile specializate pot juca un rol important." (Honcu et al., 2026a)

McCubbin şi Patterson (1983) în lucrarea bazată pe modelul ABCX evidențiază existența relației dintre un factor de stres (misiunile de luptă) și rezultatele familiei. În acest model, A (evenimentul stresor) interacționează cu B (resursele familiei pentru a face față crizei), care interacționează cu C (interpretarea familiei asupra evenimentului), care produce X

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 2, aprilie - iunie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

(criza) și a fost conceput pentru a studia variabilele care diferențiază familiile capabile să își mențină echilibrul și funcționalitatea de cele care dezvoltă dificultăți semnificative de adaptare datorită unor evenimente ce le percep ca foarte stresante.

Deși numeroase studii şi cercetări internaționale evidențiază impactul misiunilor militare asupra familiei militarului, literatura de specialitate românească privind experiențele familiilor de militari este încă relativ limitată. Această realitate subliniază necesitatea aprofundării cercetărilor în domeniu şi a dezvoltării unor mecanisme adecvate de sprijin pentru personalul militar și familiile acestuia. În acest context, asistența socială militară joacă un rol esențial prin oferirea de servicii de consiliere, intervenție și suport psihosocial, facilitând procesul de adaptare la schimbările generate de participarea la misiuni internaționale.

In state membre ale Alianței Nord-Atlantice precum Statele Unite ale Americii, Regatul Unit, Germania si Franța, asistență socială militară reprezintă o componentă profund instituționalizată a sistemului de sprijin destinat beneficiarilor militarilor activi, veteranilor și familiilor acestora. Intervențiile pe această componentă vizează consilierea familiilor de militari, sprijinul copiilor, intervenția în situații de criză, managementul cazurilor și facilitarea reintegrării post-misiune a militarilor.

Cu toate că în România, asistență socială militară nu este încă reglementată juridic, „analiza cadrului legislativ național, raportată la principiile europene, arată că s-au făcut pași importanți în recunoașterea și protecția veteranilor. Cu toate acestea, realitatea aplicării practice scoate în evidență existența unor dificultăți legate de implementarea măsurilor și de accesul efectiv la drepturile și serviciile prevăzute." (Honcu et. al, 2026b). Statul trebuie să își modernizeze sistemele de sprijin pentru abordarea corespunzătoare a nevoilor emergente ale veteranilor (Ropan et al. 2026). Scopul prezentului studiu de caz este de a analiza impactul participării la misiuni internaționale asupra vieții familiale a unui militar activ din Armata României, cu accent pe dinamica relațiilor familiale și procesul de readaptare după întoarcerea din misiune.

2. Metodologia lucrării

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 2, aprilie - iunie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

Pentru realizarea acestui studiu a fost utilizată o abordare calitativă, sub forma unui studiu de caz. Această metodă permite o analiză detaliată a unei situații concrete, oferind posibilitatea înțelegerii în profunzime a modului în care participarea la misiuni internaționale influențează direct viața de familie.

Cazul analizat a fost selectat în mod intenționat (eșantionare pe baza de criterii), având în vedere relevanța experienței profesionale a participantului pentru tema cercetării. Unitatea de analiză este reprezentată de un militar activ și familia acestuia, implicați în mod direct în experiența participării la misiuni internaționale.

Datele au fost obținute printr-un interviu semistructurat realizat cu participantul, completat, acolo unde a fost necesar, cu observații și discuții informale. Interviul a urmărit surprinderea experiențelor personale legate de misiunile internaționale, precum și modul în care acestea au influențat dinamica și funcționarea familiei.

Ghidul de interviu a fost construit în jurul unor teme principale, precum experiența participării la misiuni internaționale, impactul separării asupra familiei, strategiile de adaptare utilizate de membrii familiei şi procesul de reintegrare după întoarcerea din misiune. Printre întrebările adresate participantului s-au numărat: *„Cum ați perceput experiența participării la misiunile internaționale?”*, *„Care au fost principalele dificultăți întâmpinate de familie în perioada absenței dumneavoastră?”* și *„Cum a decurs procesul de readaptare la viața de familie după întoarcerea din misiune?”*.

Informațiile colectate au fost analizate printr-o abordare tematică, fiind urmărite aspecte recurente precum separarea de familie, procesul de reintegrare după întoarcerea din misiune şi schimbările apărute în relațiile familiale. Pe tot parcursul cercetării au fost respectate principiile etice specifice cercetării sociale, einschließlich protejarea identității participantului şi utilizarea datelor exclusiv în scop academic, cu acordul informat al acestuia.

Textul integral al interviului utilizat în cadrul cercetării se regăsește în Anexa 1

3. Prezentarea cazului

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 2, aprilie - iunie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

Cazul analizat în cadrul acestui studiu este cel al unui militar activ din Armata României, în vârstă de aproximativ 35-45 de ani, căsătorit, având copii, care a participat în mod repetat la misiuni internaționale în teatre de operații. Participantul are o experiență militară de peste 15 ani, perioadă în care a fost implicat în mai multe misiuni desfășurate în afara teritoriului național. Aceste experiențe au presupus perioade de separare de familie, urmate de procese de reintegrare în viaţa domestică și profesională.

Din relatarea participantului reiese că participarea la misiuni internaționale a fost percepută ca o componentă firească a carierei militare, însă impactul asupra vieții de familie a variat în funcție de durata misiunilor și de contextul familial din fiecare perioadă. Familia este formată din soț, soție și unul sau mai mulți copii, iar pe parcursul anilor s-a confruntat cu adaptări succesive legate de absența repetată a părintelui aflat în misiune, dar și de procesul de reintegrare la întoarcerea acestuia.

4. Experiența participării la misiuni internaționale

Din relatarea participantului reiese că participarea la misiuni internaționale a reprezentat una dintre cele mai importante experiențe profesionale din cariera sa militară. Acesta a participat la mai multe misiuni desfășurate în afara teritoriului național, în contexte operaționale diferite, care au presupus perioade îndelungate de separare de familie și adaptare la condiții de lucru specifice teatrelor de operații.

Militarul a descris participarea la misiuni ca fiind *„o parte normală a profesiei de militar”*, însă a subliniat faptul că fiecare plecare a fost însoțită de provocări atât la nivel profesional, cât și personal. Potrivit acestuia, pregătirea anterioară desfăşurării în misiune a contribuit la dezvoltarea capacității de adaptare, însă experiența din teren a presupus un nivel ridicat de responsabilitate și vigilență permanentă.

În cadrul interviului, participantul a menționat că unul dintre cele mai dificile aspecte a fost distanța față de familie. Deşi mijloacele moderne de comunicare au permis menținerea contactului cu cei de acasă, acestea nu au putut compensa absența fizică din viața familiei. Acesta a confirmat că momentele importante din viața copiilor sau problemele apărute acasă erau resimțite cu un sentiment de neputință, deoarece posibilitățile de implicare directă erau

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 2, aprilie - iunie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

limitate. În acest sens, a afirmat că *„Cel mai greu nu era în misiune, ci faptul că nu puteam fi lângă familie când aveau nevoie de mine".*

Totodată, participantul a evidențiat faptul că experiențele trăite în misiuni au contribuit la dezvoltarea unor competențe personale și profesionale valoroase, precum autocontrolul, capacitatea de luare a deciziilor în situații dificile şi adaptabilitatea. Acesta consideră că participarea la misiuni internaționale i-a oferit oportunități importante de dezvoltare profesională, însă a avut și costuri personale semnificative, în special în ceea ce privește relațiile familiale. Analiza răspunsurilor indică faptul că experiența participării la misiuni internaționale a fost percepută simultan ca o sursă de satisfacție profesională și ca un factor generator de stres, determinat în principal de responsabilitățile operaționale și de separarea temporară de familie.

Analiza răspunsurilor indică faptul că experiența participării la misiuni internaționale a fost percepută simultan ca o sursă de satisfacție profesională și ca un factor generator de stres, determinat în principal de responsabilitățile operaționale și de separarea temporară de familie.

5. Impactul asupra familiei

În literatura de specialitate se arată că evenimentele stresante de viață, precum separarea prelungită, accidentele sau situațiile cu potențial traumatic, influențează în mod direct echilibrul familial și modul în care membrii își îndeplinesc rolurile în familie. În cazul profesiilor cu risc crescut, cum este cea militară, aceste efecte pot fi mai intense, deoarece factorul de incertitudine și distanța fizică sunt constante.

Din relatarea participantului reiese că perioadele de participare la misiuni internaționale au influențat întreaga familie, nu doar militarul. Astfel, perioadele de separare au generat schimbări emoționale și practice pentru toți membrii familiei care au adoptat și dezvoltat mecanisme de adaptare pentru menținerea echilibrului familial.

În ceea ce privește copiii, militarul a atras atenția asupra faptului că impactul a fost diferit în funcție de vârstă, dar că fiecare plecare a fost resimțită emoțional. Acesta a menționat că *„Copiii s-au obișnuit în timp cu plecările, dar fiecare despărțire era dificilă".*

6. Reintegrarea post-misiune

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 2, aprilie - iunie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

Un aspect critic precizat în interviu este legat de faptul că absența nu se termină odată cu revenirea acasă, ci continuă prin procesul de readaptare la viața de familie. Militarul a descris această etapă ca fiind una care necesită timp, afirmând că *„După întoarcere aveam nevoie de câteva săptămâni pentru a reintra în ritmul familiei"*, presupunând o perioadă de acomodare reciprocă între el și membrii familiei.

Reintegrarea post-misiune a veteranilor prin trecerea de la viața militară la cea civilă poate necesita o reechilibrare a dinamicii în familie, proces deseori generator de tensiuni. Veteranul „fie va încerca să-și recupereze rolul anterior, fie se va simți neputincios în luarea deciziilor, ceea ce va determina ca reintegrarea post-misiune a veteranului în acest caz să nu fie una tocmai ușoară." (Oprina, 2026b)

În ansamblu, rezultatele arată că impactul asupra familiei nu este punctual, ci se manifestă pe mai multe etape: înaintea plecării, în timpul misiunii și după întoarcere. Familia dezvoltă mecanisme de adaptare, însă fiecare ciclu de separare și revenire presupune o nouă ajustare a relațiilor și rolurilor familiale.

7. Rezultate

Procesul de separare a militarului de familie reprezintă o componentă inerentă a carierei sale, dar acest proces generează efecte semnificative asupra întregului sistem familial. Separarea de familie este percepută atât de militar, cât și de ceilalți membri ai familiei, ca una dintre cele mai dificile experiențe asociate misiunilor militare.

Rezultatele studiului evidențiază faptul că familia se adaptează în timp: partenerul de viață învață cum să gestioneze singur activitățile casnice, cum să preia o mare parte din responsabilitățile parentale și cum să facă față provocărilor din viața de zi cu zi, iar copiii dezvoltă strategii proprii de coping față de absența temporară.

Un alt rezultat important este evidențierea complexității procesului de reintegrarea în familie după întoarcerea din misiune. Aceasta nu se produce de la sine sau instantaneu, ci implică chiar o perioada de tranziție, de readaptare, în care rutina familiei se recalibrează treptat.

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 2, aprilie - iunie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

Rezultatele pun în evidență faptul că impactul misiunilor nu se limitează doar la perioada de desfășurare, ci include întreg ciclul: plecarea, separarea, misiunea propriu-zisă și revenirea acasă. Fiecare etapă aduce provocări diferite pentru familie.

În același timp, studiul pune in valoare mecanismele de adaptare și reziliență în cadrul familiei, care ajută la menținerea echilibrului si funcționalității familiei pe termen lung. Aceste mecanisme se construiesc în timp și devin mai solide odată cu experiența repetată de separare și reunificare reprezentând o resursă importantă în gestionarea dificultăților asociate profesiei militare.

Din perspectiva asistenței sociale militare, rezultatele relevă importanța crucială a sprijinului acordat atât militarilor, cât și familiilor acestora, prin implementarea și dezvoltarea unor servicii specializate de sprijin pentru militari, veterani și familiilor acestora. Consilierea, suportul psihosocial și pregătirea pentru perioadele de separare și reintegrare pot contribui la reducerea dificultăților și la consolidarea capacității de adaptare a familie.

În ansamblu, rezultatele studiului confirma concluziile literaturii de specialitate cu privire la impactul misiunilor asupra familiilor militarilor. Astfel, separarea, reconfigurarea rolurilor familiale și reintegrarea după întoarcerea din misiune constituie procese complexe care influențează dinamica familiala. Totodată, capacitatea familiei de a dezvolta mecanisme adaptive și reziliența demonstrează existenta unor resurse importante care pot fi consolidate prin intervenții specifice de asistență socială militară, ca domeniu capabil să ofere suport specializat militarilor, veteranilor și familiilor acestora în gestionarea provocărilor asociate participării la misiuni internaționale.

8. Discuții

Rezultatele obținute în cadrul studiului de caz arată că participarea la misiuni internaționale influențează profund viața familială a militarului, atât pe durata desfășurării misiunii, cât și după revenirea acestuia in mediul familial. În urma interviului se constată că experiența participării la misiuni externe este percepută ca o componentă firească în cariera militară, dar cu un impact aproape constant asupra echilibrului si funcționării familiei.

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 2, aprilie - iunie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

Un prim aspect important identificat in cadrul cercetării este legat de separarea de familie. Participantul a descris această perioadă ca fiind una dintre cele mai dificile, mai ales din punct de vedere emoțional, chiar dacă activitatea din misiune presupune un nivel ridicat de disciplină, concentrare și responsabilitate. Aceste rezultate sunt în concordanță cu literatura de specialitate, care evidențiază că evenimentele de viață care implică separare prelungită și incertitudine au efecte directe asupra funcționării familiei. Din perspectiva teoriei sistemelor familiale (Bowen, 1978) orice modificare apărută la nivelul unui membru se reflectă în întregul sistem familial, ceea ce explică reorganizarea rolurilor în familie pe durata misiunilor.

În cazul analizat, acest lucru se identifică în modul în care partenerul de viață preia responsabilitățile zilnice, iar copiii se adaptează la absența temporară a părintelui. A fost menționat inclusiv faptul că, deși comunicarea este menținută prin mijloace la distanță, aceasta nu poate înlocui prezența fizică, iar unele momente din viața familiei sunt resimțite cu dificultate.

Un alt aspect important este impactul asupra copiilor. Din interviu rezultă că aceștia se adaptează în timp la plecările repetate, însă fiecare despărțire continuă să fie dificilă din punct de vedere emoțional. Acest aspect este susținut și de literatura de specialitate, care arată că reacțiile copiilor la separarea de un părinte sunt influențate de vârstă, contextul familial și durata absenței (Saltzman et al., 2011).

Un element care apare constant în studiile privind familiile militarilor este faptul că revenirea din misiune nu înseamnă reluarea imediată a rutinei familiale. Și în cazul de față, participantul a subliniat că este necesară o perioadă de readaptare, în care rolurile și relațiile din familie se reconfigurează treptat. Acest aspect este evidențiat și de Pincus et al. (2001), care descriu reintegrarea ca pe un proces gradual de reajustare a familiei după încheierea misiunii.

Dintr-o perspectivă mai largă, literatura de specialitate arată că orice eveniment de viață cu potențial stresant — fie că vorbim despre separare, boală sau alte situații vulnerabile, influențează în mod direct funcționarea familiei ca întreg. În cazul profesiei militare, aceste efecte sunt cu atât mai profund resimțite de caracterul riscant al misiunilor și de imposibilitatea implicării directe în viața de zi cu zi a familiei.

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 2, aprilie - iunie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

Pe de altă parte, rezultatele indică și existența unor mecanisme de adaptare. Familia dezvoltă în timp strategii prin care gestionează perioadele de separare și reintegrare, ceea ce indică o formă de reziliență. Această capacitate de adaptare este menționată și în literatura de specialitate ca un element important în funcționarea familiilor expuse repetat la stres.

În acest context, un rol important îl are și socializarea profesională din cadrul armatei. Aceasta contribuie la pregătirea militarului pentru cerințele operaționale, dezvoltând competențe precum disciplina, autocontrolul și capacitatea de adaptare. Totuși, familia nu parcurge același proces de socializare, ceea ce explică diferența de experiență dintre mediul militar și cel familial în timpul misiunilor.

Potrivit lui Bucur (2026), în materialul de curs „Procesul de socializare în organizațiile militare" (disciplina Socializarea profesională și comunicarea în organizația militară, Universitatea de Vest din Timișoara), organizațiile militare se caracterizează prin programe de socializare profesională riguroase, care urmăresc integrarea individului în structura ierarhică și formarea unor comportamente specifice mediului militar. Aceste programe contribuie la reducerea ambiguității de rol și la creșterea coeziunii și a capacității de adaptare în situații de stres operațional.

9. Considerații etice

Pe întreaga durata a cercetării s-a urmărit respectarea considerațiilor etice. Astfel, participantului i s-a adus la cunoștință scopul studiului, modalitatea de utilizare a datelor și caracterul voluntar al participării sale la studiu. In vederea protejării identității participantului și a familiei sale, toate informațiile care ar fi putut conduce la identificarea acestora au fost eliminate sau anonimizate, datele colectate fiind utilizate exclusiv în scop academic si științific, având la baza respectarea principiilor de confidențialitate și protecție a datelor cu caracter personal.

10. Limitele studiului

Prezentul studiu prezintă o serie de limitări metodologice care trebuie luate în considerare în interpretarea rezultatelor. In primul rând, cercetarea este bazată pe un singur studiu de caz, fapt

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 2, aprilie - iunie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

ce limitează posibilitatea generalizării concluziilor la întreaga populație militară. In al doilea rând, datele prezentate au fost urmarea exclusiv a narațiunii participantului, fără includerea punctelor de vedere ale partenerului de viața sau ale copiilor, fapt ce ar fi putut oferi o perspectivă triunghiulară asupra fenomenului. Cu toate acestea, studiul oferă o imagine calitativă relevantă, confirmată și in literatura de specialitate, în care participarea la misiuni internaționale poate influența dinamica familială și poate constitui un punct de plecare pentru cercetări viitoare realizate pe eșantioane mai extinse. De asemenea, ar fi utile studii cu privire la rolul intervențiilor de asistență socială militară înainte, pe durata și după participarea militarului la misiuni internaționale.

11. Concluzii

Scopul prezentei lucrări a fost de a analiza și înțelege modul în care participarea la misiuni internaționale influențează viața de familie a unui militar activ din Armata României, cu accent asupra experiențelor asociate separării de familie, reconfigurării rolurilor din familie și procesului de reintegrare după întoarcerea din misiune.

Prin analiza materialului empiric, se poate concluziona că misiunile externe reprezintă nu doar un simplu eveniment profesional cu durată determinată, ci un fenomen ciclic cu impact profund și de lungă durată asupra întregului sistem familial. Separarea provoacă o vulnerabilitate emoțională crescută și o redistribuire a responsabilităților casnice în care celălalt membru al familiei, rămas acasă, va deveni pilonul central de stabilitate administrativă și parentală. Chiar dacă aceste provocări determină o capacitate considerabilă de reziliență și o adaptare în timp din partea partenerului și a copiilor, în etapa de post-misiune se deschide o nouă etapă critică – anume a reintegrării, care necesită, la rândul ei, timp și efort adaptiv pentru evitarea conflictelor de rol.

Corelând datele de caz ale studiului cu literatura de specialitate națională, prezenta cercetare evidențiază faptul că mecanismele interne de coping ale familiei sunt adesea suprasolicitate, impunând-se trecerea de la reziliența spontană a familiei la un suport instituționalizat, fundamentat juridic.

Prin dezvoltarea unui cadru național solid de asistență socială militară care să ofere servicii integrate în cele trei etape prezentate – evaluare pre-misiune, consiliere pe durata

separării și programe dedicate de management familial post-misiune –, se va asigura nu doar protecția socială a veteranilor, ci și conservarea funcționalității sistemului familial în ansamblul său.

Bibliografie

Bowen, M. (1978). *Family therapy in clinical practice*. Jason Aronson.

Bucur, E. (2024). Socializarea profesională și comunicarea în organizația militară. Procesul de socializare în organizațiile militare. Material de curs nepublicat.

Doca, A. S. (2026). Dificultăți materiale și financiare întâmpinate de mamele cu copii ai căror soți se află în misiune pe perioade îndelungate: Implicații pentru asistența socială militară. *Revista Română de Asistență Socială Militară, 1*(2). https://doi.org/10.5281/zenodo.20554746

Honcu, A. C., & Mihai, G. (2026a). Amorțeala emoțională și reziliența veteranilor de război: rolul asistenței sociale militare în recuperare și reintegrare. *Revista Română de Asistență Socială Militară, 1*(1). https://doi.org/10.5281/zenodo.19007608

Honcu, A. C. (2026b). Dincolo de misiune: protecția veteranilor și rolul asistenței sociale militare. *Revista Română de Asistență Socială Militară, 1*(1). https://doi.org/10.5281/zenodo.18933217

McCubbin, H. I., & Patterson, J. M. (1983). Family stress and adaptation to crises: A double ABCX model of family behavior. ERIC Document ED219676.

Oprina, C. (2026a). Copiii „războiului" de acasă: studiu de caz privind impactul absenței parentale și al stresului post-misiune asupra devianței juvenile în familii de militari. *Revista Română de Asistență Socială Militară, 1*(2). https://doi.org/10.5281/zenodo.19684597

Oprina, C. (2026b). Reintegrarea post-misiune a veteranilor: provocări și soluții. *Revista Română de Asistență Socială Militară, 1*(1). https://doi.org/10.5281/zenodo.18895423

Park, N. (2011). Military children and families: Strengths and challenges during peace and war. *American Psychologist, 66*(1), 65–72. https://doi.org/10.1037/a0021249

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 2, aprilie - iunie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

Pincus, S. H., House, R., Christensen, J., & Adler, L. E. (2001). The emotional cycle of deployment: A military family perspective. U.S. Army Medical Department Journal, 4, 15–23.

Ropan, I. E. (2026). Responsabilități legale și etice în garantarea drepturilor veteranilor militari. *Revista Română de Asistență Socială Militară, 1*(1). https://doi.org/10.5281/zenodo.18913163

Saltzman, W. R., Lester, P., Beardslee, W. R., Layne, C. M., Woodward, K., & Nash, W. P. (2011). Mechanisms of risk and resilience in military families: Theoretical and empirical basis of a family-focused resilience enhancement program. *Clinical Child and Family Psychology Review, 14*(3), 213–230. https://doi.org/10.1007/s10567-011-0096-1

Walsh, F. (2016). *Strengthening family resilience* (3rd ed.). Guilford Press.

Anexă – Ghid de interviu semistructurat

Interviul a fost realizat cu un militar activ din Armata României, cu experiență în misiuni internaționale.

1. Cum ați descrie experiența participării la misiunile internaționale?

Participarea la misiunile internaționale a reprezentat una dintre cele mai importante experiențe profesionale din cariera mea militară. Am considerat întotdeauna aceste misiuni ca făcând parte din responsabilitățile profesiei de militar. Ele mi-au oferit oportunități de dezvoltare profesională și personală, dar au implicat și numeroase provocări, în special din cauza separării de familie.

2. Cum v-ați pregătit pentru desfășurarea în misiune?

Pregătirea a constat în instruire profesională specifică teatrului de operații, antrenamente și activități cu scopul de a dezvolta capacitatea de adaptare și gestionare a situațiilor dificile. De asemenea, înainte de fiecare plecare am discutat cu familia pentru a organiza aspectele importante ale vieții de zi cu zi pe perioada absenței mele.

3. Care au fost cele mai dificile aspecte din misiune?

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 2, aprilie - iunie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

Din punct de vedere profesional, responsabilitatea ridicată și necesitatea de a fi permanent vigilent. Din punct de vedere personal, cel mai dificil aspect a fost faptul că îmi lipsea familia și imposibilitatea de a fi prezent atunci când se iveau probleme sau evenimente importante acasă.

4. Cum ați resimțit separarea de familie în timpul misiunilor?

Separarea de familie a fost cel mai greu aspect al misiunilor. Deși eram concentrat asupra activităților specifice, simțeam lipsa familiei.

5. Cum a fost menținută comunicarea cu familia pe durata misiunii?

Am menținut legătura prin telefon și prin mijloace online de comunicare. Acestea au ajutat mult, însă nu au putut compensa lipsa prezenței fizice.

6. Care au fost cele mai dificile momente legate de familie în timpul absenței?

Situațiile când apăreau probleme acasă sau când copiii treceau prin evenimente importante, iar eu nu eram prezent.

7. Cum a fost afectată viața de familie în perioada absenței dumneavoastră?

Soția a fost nevoită să preia majoritatea responsabilităților zilnice, iar familia a trebuit să se adapteze în lipsa mea. Această reorganizare a devenit o rutină necesară pentru buna funcționare a familiei.

8. Cum s-au adaptat copiii la plecările repetate?

Treptat, s-au obișnuit cu plecările, însă fiecare despărțire a fost dificilă din punct de vedere emoțional. Reacțiile lor au fost diferite în funcție de vârstă și de contextul familial din acel moment.

9. Ce rol a avut partenerul de viață în această perioadă?

Rolul soției a fost esențial, deoarece a preluat și gestionat responsabilitățile familiei, educația copiilor și activitățile cotidiene. Sprijinul soției a fost foarte important pentru menținerea echilibrului familiei pe perioada misiunilor.

10. Cum a decurs întoarcerea acasă după misiune?

A fost un moment foarte așteptat, însă readaptarea nu s-a produs imediat, ci a fost nevoie de timp pentru a mă implica în rutina familiei și pentru a relua responsabilitățile familiale.

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 2, aprilie - iunie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

11. Cât timp a fost necesar pentru readaptarea la viața de familie?

Au fost necesare câteva săptămâni pentru a reintra în ritmul familiei.

12. Au existat dificultăți în reluarea rolurilor din cadrul familiei?

Da, în perioada absenței se formează anumite rutine și responsabilități care sunt preluate de ceilalți membri ai familiei. După întoarcere, este necesară o perioadă de ajustare pentru ca rolurile familiale să fie distribuite și acceptate de toți membrii.

13. Cum percepeți, în ansamblu, impactul misiunilor asupra vieții de familie?

Sunt de părere că participarea la misiuni internaționale are atât efecte pozitive, cât și consecințe dificile asupra vieții de familie.. Din punct de vedere profesional, aceasta contribuie la dezvoltarea competențelor, experienței și maturității profesionale. Din punct de vedere familial, presupune perioade de separare, adaptare și eforturi constante din partea tuturor membrilor familiei pentru menținerea echilibrului și funcționalității familiale.

14. Care considerați că este rolul asistenței sociale militare în sprijinirea militarilor, veteranilor și familiilor acestora?

Consider că asistența socială militară are un rol esențial în sprijinirea militarilor și a familiilor acestora, în special în perioadele de separare, reintegrare și adaptare la provocările asociate carierei militare. Prin servicii de consiliere, informare și suport psihosocial, aceasta poate contribui la prevenirea unor dificultăți familiale și la consolidarea capacității de adaptare a militarilor și a celor apropiați lor.

15. Cum apreciați contribuția Revistei Române de Asistență Socială Militară la dezvoltarea acestui domeniu în România?

Consider că Revista Română de Asistență Socială Militară reprezintă o inițiativă importantă pentru promovarea și dezvoltarea acestui domeniu. Revista oferă un spațiu de dialog între cercetători și practicieni, contribuie la diseminarea rezultatelor cercetărilor și aduce în atenția publicului și a factorilor de decizie problemele specifice militarilor, veteranilor și familiilor acestora. De asemenea, poate sprijini dezvoltarea unor politici și servicii mai bine adaptate nevoilor comunității militare.

16. Ce mesaj ați dori să transmiteți militarilor, veteranilor și cititorilor Revistei Române de Asistență Socială Militară?

Revista Română de Asistență Socială Militară
Romanian Journal of Military Social Work (RJMSW)
Revue roumaine d'assistance sociale militaire (RRASM)
ISSN: 3120-2179
Vol. 1, Nr. 2, aprilie - iunie 2026
https://rrasm.ro/ redactie@rrasm.ro

Aș dori să transmit că serviciul militar presupune sacrificii și responsabilități care sunt împărtășite nu doar de militar, ci și de familie. Este important ca militarii și veteranii să nu ezite să solicite sprijin atunci când se confruntă cu dificultăți și să înțeleagă că adaptarea la provocările profesiei este mai ușoară atunci când există susținere din partea familiei, a colegilor și a specialiștilor. Cititorilor Revistei Române de Asistență Socială Militară le transmit aprecierea mea pentru interesul acordat acestui domeniu și convingerea că o mai bună înțelegere a realităților vieții militare poate contribui la dezvoltarea unor forme de sprijin tot mai eficiente pentru militari, veterani și familiile acestora.